

CANADIAN ASSOCIATION FOR THE
ADVANCEMENT OF NETHERLANDIC
STUDIES

ASSOCIATION CANADIENNE POUR
L'AVANCEMENT DES ETUDES
NEERLANDAISES

JULY 1994

JUILLET 1994

MINUTES of the Annual general Meeting of CAANS
Held at 2 p.m. on June 12, 1994
at the Learned's, U. of Calgary

1. The minutes of the last year's meeting were approved (Gerrits/van Wermeskerken).
2. The President, Bob Siebelhoff, gave his report. He noted with pleasure the renewal of activity in the Ottawa chapter.

He raised the question of visiting lecturers to tour the CAANS chapters. The Dutch government has less money for this purpose than it used to. When lecturers do come, we are still often not told they are coming until it is too late to organize a tour for them.

continued p.3

Inside/Table	
Minutes of Annual Meeting, Calgary, 1994	1
List of Officers/Membres du bureau	2
Minutes of Annual Meeting, Calgary 1994 ctd.	3
Treasurer's Report	5
News from Chapters: Waterloo, Vancouver	6
From Calgary: Uit en over Hella Haasses <i>Heren van de Thee</i>	11
AANS	14
The Journal Reviewed	15
From the Journals	16
Translations from Gezelle and Gossaert	20
A Liberation Poem	22
Membership form	23
Bulletin d'adhésion	24

Officers/Membres du bureau

President

Dr. Robert Siebelhoff
Scarborough College
University of Toronto
Toronto, ON M5S 1A1

Vice-President

Dr. Gerrit Gerrits
Dept. of History
Acadia University
Wolfville, NS B0P 1X0

Past President

Dr. A. Zweers
Dept. of Germanic and Slavic
Languages
University of Waterloo
Waterloo, ON N2L 3G1

President Emerita

Ms. Joan Magee
866 Victor Drive
Windsor, ON N8S 2S7

Secretary

Miss Ingrid Steiner
70 Melbourne Crescent
Waterloo, ON N2L 2M4

Treasurer

Mr. J. Herman van
Wermeskerken
5291 - 4A Ave.
Delta, BC V4M 1H4

Journal/Newsletter Editor

Dr. Basil D. Kingstone
Dept. of French
University of Windsor
Windsor, ON N9B 3P4

Archivist

Dr. Gus Dierick
Dept. of German
Victoria College
University of Toronto
Toronto, ON M5S 1A1

Members at Large

Dr. Gus Dierick
Dept. of German
Victoria College
University of Toronto
Toronto, ON M5S 1A1

Dr. Richard W. Unger
Dept. of History
University of British Columbia
Vancouver, BC V6T 1W5

Martin Bakker
Liaison Officer with AANS
Calvin College
4742 Burton SE
Grand Rapids, MI 49506

Chapter Secretaries and Contacts

Windsor

Ms. Hendrika Ruger
1706 - 8888 Riverside Dr. E.
Windsor, ON N8S 1H2

Toronto

Leonard Vis
440-40 Eglinton Ave. East
Toronto, ON M4P 3A2

Waterloo

Ms. Corry Derksen
179 Rennie Dr.
Kitchener, ON N2A 1J7

Ottawa

Dr. James Tassie
527 Echo Dr.
Ottawa, ON K1S 1N7

Montreal

Ms. Jannie Kamstra
9-13th St.
Roxboro, PQ H8Y 1L3

Winnipeg

Dr. Jesse Vorst
Dept. of Economics
University of Manitoba
Winnipeg, MB R3T 2M8

Calgary

Mary Eggermont-Molenaar
1416 29 St. NW
Calgary, AB T2N 2V1

Vancouver

Ms. Mariken van Nimwegen
2449 Dundas St.
Vancouver, BC V5K 1P5

from Minutes, p. 1

For example, Prof. J. Wilmots came over for a successful meeting of Dutch language teachers in Ottawa last fall, organized by the Embassy and the Dutch Language School in Ottawa; CAANS was not told. The Taalunie is reluctant to entrust these things to us because they feel we don't have the structure for it; they prefer to use the Dutch Embassy. Even that body, however, does not know all that is going on.

The President's report was approved (Siebelhoff/Kingstone).

3. The Treasurer gave his report. The bottom line is that we have overspent by a thousand dollars. Postage costs for the journal alone rose to \$1500 in 1993, but even if we obtain a refund of some of this under the government's Low Frequency Periodicals Assistance Program, we need to cut costs. The Newsletter need not be mailed in manila envelopes, for example. It was felt, however, that we should not reduce the Journal to one issue a year.

It was decided to launch an appeal to members for donations to retire the debts, giving figures as to the cost of producing and mailing the Journal and Newsletter in 1993 and previous years.

It was agreed not to restore the CAANS Learned's registration fee; firstly because the fee paid by all those who attend the Learned's is quite high enough; secondly because the society fee was intended to pay for refreshments provided by the host university, and for some years now members have bought their own, so the fee can no longer be justified.

Thought will be given to accepting paid advertising on the back page of the Journal. Perhaps a special 25th anniversary issue could carry a good deal of it.

The Treasurer's report was approved (Magee/Ruger).

4. The Editor of the Journal and Newsletter gave his report. He received offers of articles. One person offered to find more reviewers; it was suggested that the Journal could carry a permanent page at the back, to invite them.

The fall issue is expected to be a special issue, edited by Therese Decker and devoted to the medieval farce *Nu noch*. It was suggested that since this text will be translated in the issue, a subsidy might be obtained from the Nederlands literair produktie- en vertalingenfonds.

5. The President described the present situation of the Toronto chapter. It is in suspension. There have been no meetings for over a year; the chapter President has been in the Netherlands since January; the executive's mandate has expired. Some members have therefore taken the initiative and written to former members, inviting them to rejoin, with a view to meeting in the fall and electing a new executive.

In the meantime, the chapter's Dutch Language Committee has continued to function even without a chapter to report to, but this is unsatisfactory. It was therefore moved (Kingstone/Levenson) that the Committee report to the national organization pending further developments in the Toronto chapter. The motion was carried unanimously.

6. The situation in the Montreal chapter was not discussed. It was felt that the time to tackle it was next year, when the Learned's meet at UQAM.
7. The topic agreed on for next year's meeting is "Occupation and Liberation". This topic is not meant to cover solely 1945 and the Netherlands.

8. In 1996 CAANS will celebrate its 25th anniversary. It was agreed that we should all think for a year about the best way to celebrate, and discuss the matter at UQAM.
9. It was moved by Robert Siebelhoff, seconded by Herman van Wermeskerken and approved unanimously, that Christopher Levenson be awarded Honorary Life Membership in CAANS. A certificate to this effect was presented to him.
10. The present slate of officers was re-elected.
11. The meeting concluded with a hearty vote of thanks to Gerrit Gerrits for organizing the excellent program and to Mary Eggermont for making all the local arrangements.

Respectfully submitted,
Basil D. Kingstone

TREASURER'S REPORT FOR THE YEAR ENDING 31 DEC. 1993

<u>Receipts:</u>			(1992)
Memberships	Canadian,	Journal Association	\$ 2,318.27
	Foreign,	Journal Association	1,159.14
	Institutions,	Journal Association	124.72
		Journal Association	62.36
		Journal Association	322.69
University of Windsor Credit,		1992	161.35
		1993	684.96
Donations			2,000.00
SSHRC Travel Grant			1,035.33
SSHRC Administrative Grant			1,082.00
Interest			1,082.00
Total			<u>26.20</u>
			<u>\$ 10,059.02</u>
			(\$7,588.52)

<u>Expenses:</u>			
Travel Allowances			\$ 1,082.00
Telephone/Fax			63.60
Supplies			19.65
Journal, Printing and Postage			6,347.78
Newsletter, Printing and Postage			1,842.48
Copying and Printing			341.17
Postage			186.35
Advertising			263.45
Bank Charges			6.50
Conference			68.22
Total			<u>\$ 10,221.20</u>
			(\$ 9,060.55)

Balance on December 31, 1992	\$ 344.49
Expenditures over Receipts	<u>- 162.18</u>
Balance on December 31, 1993	<u>\$ 182.31</u>

Composed of:	
Chequing Account	\$ 1,062.04
Savings Account	2,004.71
Accounts Receivable	285.63
<u>Less Accounts Payable</u>	<u>3,170.07</u>
	<u>\$ 182.31</u>

Member's Equity on December 31, 1993:

Balance on December 31, 1993	\$ 182.31	
<u>Less Membership Dues 1994</u>	<u>957.80</u>	
received in 1993		
	<u>\$ -775.49</u>	(\$ 164.49)

NEWS FROM CHAPTERS

WATERLOO

Fall 1993

October 1st, 1993:

Place and time:

Davis Centre, rm. 1304, University of Waterloo (8-10 p.m.)

Meeting:

Frans J. Schryer of the University of Guelph delivered a lecture entitled "Dutch Canadian identities", based on his study of post-war immigrants and their descendants in the province of Ontario. This lecture consisted of excerpts from a chapter of a book he is in the process of writing. After the lecture we had a lively discussion in the form of a question and answer period.

November 5, 1993:

Place and Time:

Davis Centre, rm. 1304, University of Waterloo (8-10 p.m.)

Meeting:

A small group of people gathered to watch a movie in Dutch based on the novel of Jan Wolkers, "Terug Naar Oegstgeest". This is typical of a new genre of novels which appeared after the Second World War. For the first time, such themes as the sexuality of children, insanity and the seamier side of Dutch life were openly portrayed. The movie was fairly faithful to the novel, but it also included some scenes which were taken from several other works by Jan Wolkers.

Winter, 1994

February 4th:

Place and Time

Hagey Hall of the Humanities, University of Waterloo (8-10 p.m.)

Meeting:

We enjoyed an evening of poetry reading by two award-winning Dutch-Canadian poets, whose works have appeared in publications of the Netherlandic Press. John Terpstra from Hamilton read several selections, including his poem "Captain Kintail", while Diane Brebner of Ottawa treated us to several poems from a recent volume.

Both speakers were introduced by Remkes Kooistra, who provided some biographical background on each author. The audience also had an opportunity to ask questions and to engage our two guests in a conversation about their methods of creative writing and what motivated them to write the poems they read aloud. Another theme which came up for discussion is the possibility of greater contact and interaction among the growing number of second-generation authors of Netherlandic descent.

March 4th:
Place and time:
Hagey Hall of the Humanities, rm. 373, University of Waterloo (8-10 p.m.)

Meeting:

Dr. Jack Horn of the Fine Arts Department of the University of Guelph presented a lecture entitled "Selected Suffering: From Bosch to Rembrandt". His informative talk, illustrated with slides, explored the way in which paintings of the Netherlands for this period - including those depicting such religious themes as hell and the final judgement - reflected changing notions of corporal punishment and torture and the relationship between body and soul. The presentation included some rather gruesome scenes.

March 18th:
Place and time:
Hagey Hall of the Humanities, the lounge off of rm 373, University of Waterloo

Meeting:

Hugh Cook, author and professor of English at Redeemer College in Ancaster, read a section from his novel, *The Homecoming Man*. He also talked about the history of how the book was written, and answered questions about imagery and the creative writing process in general. This was followed by a lively discussion.

Secretary of the Waterloo chapter
Frans J. Schryer

WATERLOO

25 april 1994

Op donderdag 14 april j.l. hadden we weer het genoegen Pleuke Boyce welkom te heten. Zij is zo langzamerhand welbekend om haar vertalingen van Canadees Engelse boeken in het Nederlands en omgekeerd. In 1990 kreeg zij The Dutch Translation Award van de Columbia University voor vertaling van gedichten van Gerrit Achterberg. Eigen publicaties in beide talen omvatten: "Dutch Medley", Netherlandic Press, Windsor, Ontario (1986); "Laten We Een Hut Bouwen En Hier Altijd Blijven", Amber, Amsterdam (1991); en bij Nijgh en Van Ditmar staat op stapel een nieuwe verhalenbundel voor komend najaar.

Pleuke luide de video "Oude Ogen", gemaakt door Jan Louter, in met een korte schets van Adriaan Morriëns leven en werken.

Adriaan Morriën werd op 5 juni 1912 te IJmuiden geboren in een Gereformeerd gezin. In 1932, in een TBC-Sanatorium, begon hij met een studie Frans, welke in 1962 zou leiden tot de Martinus Nijhoffprijs voor vertalingen van klassieke en moderne Franse literatuur. Ondanks zijn bekendheid is van zijn eigen werken, zoals de poëziebundel "Hartslag" (zijn debuut) en "Verzamelde Gedichten", nooit een tweede druk verschenen. Dit geldt eveneens voor zijn proza in de vorm van verhalen en miniaturen, van welke laatste hij de uitvinder is en welke zijn vervat in een bundel: "Het Kalfje Van De Gnoe". Bij de Arbeiderspers verscheen van hem in 1988 nog "Plantage Muidergracht".

Bij deze brief (bladzijde 4) is gevoegd een copy van de recensie van de video*, geschreven door Tom Rooduijn, in de NRC van 32 december 1993. Onbewust tegemoetkomend aan het verwijt daarin, dat te weinig aandacht wordt besteed aan het eigenlijke werk, besloot Pleuke haar inleiding met het voordragen van enkele van Morriëns gedichten: "Dag en Nacht", "Oude Ogen" en "Engelen".

De video deed sommigen onder ons, die na de vijftiger jaren niet met de Nederlandse televisie en literatuur zijn mee-"gegroeid", soms wel even met de ogen knipperen en met de oren flapperen. Mijns inziens heeft deze video dan ook wel geholpen meer bekendheid te geven aan Adriaan Morriën maar ook een ongerijmdheid gesuggereerd van Adriaan als schrijver van gevoelige gedichten met Adriaan als mens, gekenmerkt door een sterk zelfgerichte ethiek, zoals bijvoorbeeld over ontrouw: hij mag jalours zijn maar verwacht van de ander volledige vergevingsgezindheid en: van de grote geboden zijn er maar een paar (waarvan hijzelf de dupe zou kunnen worden) belangrijk: niet stelen, bedriegen en moorden.

Pleuke, hartelijk dank voor het verzorgen van deze avond.

J. Herman van Wermeskerken.

*Dit is de recensie:

Een dag uit het leven van de 81-jarige Adriaan Morriën

De film *Oude ogen* is geconstrueerd als een lange dag uit het leven van de 81-jarige schrijver Adriaan Morriën. De auteur ligt aan het begin van de film 's morgens in bed te lezen; 's nachts, na een avondwandeling, zien we hem weer in bed liggen.

Daartussen zien we de schrijver wandelend door de stad, hij doet boodschappen, bezoekt het café en stapt op de tram, dit alles gelardeerd met wat biografisch materiaal. Als ten slotte zijn zuster en zijn twee dochters langs het scherm trekken en in navolging van een aantal bevriende schrijvers ook nog wat behartenswaardigs over Morriën opmerken, gaat de film letterlijk als een nachtkaars uit.

Oude ogen wil niets minder dan 'heel de mens Morriën' portretteren, en dat leidt tot een fragmentarische en oppervlakkige film, waarin vooral 'het werk' er bekaaid vanaf komt. Wie zich terloops in Morriën heeft verdiept, weet dat de schrijver sinds jaar en dag een passie aan de dag legt voor de vrouw: de kwetsbaarheid van haar schoonheid is vaak door de auteur bezongen. Dat Morriën op straat en in de tram graag naar vrouwen kijkt is genoegzaam bekend, niet alleen omdat hij daar zelf nooit een geheim van heeft gemaakt, maar ook omdat hij daar al dikwijls mee heeft gekoketteerd.

"Als je kijkt hoef je van geen enkele vrouw af te blijven", verklaart Morriën zijn *Schaulust* in de film. Het is jammer dat juist bij Morriëns neiging naar alledaags voyeurisme de filmmakers lang stilstaan. Seksualiteit en liefde is weliswaar "een van mijn thema's", zegt hij aan het eind van de film, als wil hij het beeld dat van hem wordt gecreëerd op de valreep nog corrigeren, maar het is slechts een van de "vele thema's; mijn werk gaat verder onder meer over natuur, de verhoudingen in het gezin, kinderen en abstracte begrippen als de tijd..." Bekend is ook het diepgaande conflict dat Morriën had met zijn voormalige vriend W.F. Hermans, dat nu in de film alleen maar even wordt aangestipt.

Gelukkig bewandelen de filmmakers niet louter platgetreden paden. Morriën doet ontroerende uitspraken over ouderdom en vergankelijkheid. "Het voelt vaak goed niet zo lang meer te hoeven leven", luidt een regel uit een gedicht dat hij voorleest. Maar zo lichtvaardig blijkt hij er niet altijd over te denken. Het idee binnen afzienbare tijd te moeten sterven omschrijft Morriën als "niet zo aanlokkelijk", en terwijl hij een stuk vel tussen duim en wijsvinger pakt zegt hij: "Mijn vlees leeft nog graag."

Mooi is ook het beeldrijm dat de makers van *Oude ogen* tot stand brachten met zwart-wit-opnamen van bijna dertig jaar geleden: een jongere Morriën, wandelend langs de kade van IJmuiden, zijn geboorteplaats. Uit dezelfde tijd dateren idyllische beelden van het gezin Morriën, gemaakt in het huis waar de schrijver nu gescheiden van zijn vrouw woont. Daarop volgt een openhartig gesprek met de schrijver en zijn ex-vrouw Guusje Oldenburg, eveneens opgenomen aan de Plantage Muidergracht. "Mijn probleem was dat ik graag een gezin had", zegt Morriën, "maar dat ik moeite had met de trouwgelofte die door het huwelijk wordt afgedwongen." Waarop zijn ex-vrouw opmerkt: "Als ik dat vooraf geweten had, zou ik nooit met hem zijn getrouwd."

"Veel moralisme berust op domheid", merkt de schrijver op, poserend voor een beeldhouwer. Morriën is zijn principiële ontrouw zijn leven lang trouw gebleven; daarnaast heeft hij altijd zijn eigen 'jaloezie kunnen reguleren'. "Als je ècht van iemand houdt, moet je die alles kunnen vergeven." De hoge eis van emotionele ongenaakbaarheid die hij aan zichzelf stelde, stuitte niet zozeer op wetten als wel op praktische bezwaren.

19 mei 1994

Voor de derde maal in het bestaan van CAANS Vancouver, hadden wij op 12 mei j.l. het genoegen te luisteren naar een informatieve toespraak van de Nederlandse schrijver HANS VISSER. Enige jaren geleden maakte hij opgang in Nederland met een onconventionele biografie over SIMON VESTDIJK. Hij sprak over de belangstelling voor het kinderboek in verband met de werken van deze vooraanstaande schrijver.

De belangstelling van deze veelzijdige auteur, die vele facetten van het menselijk zijn omvatte, ging vooral uit naar het innerlijk wezen van kinderen. Dit bleek uit verscheidene citaten uit zijn veelomvattend werk die Hans Visser naar voren bracht.

Deze waardevolle betekenis van kinderen in de algemene literatuur, maar vooral in het schrijven van Vestdijk, bracht Hans Visser tot een onderzoek naar het ontstaan van kinderverhalen en de verscheidenheid van vormen waarin deze zich uiten.

De wijsgerige Grieken begonnen reeds te schrijven over kinderen, hun gevoelens, gedachten, dromen en handelingen. Hans Visser constateerde spoedig dat geloof een belangrijke rol speelde in kinderverhalen. Hij begon een jacht naar oude uitgaven bij boekhandelaren en ontdekte een uitgebreide collectie in Antwerpen, waaruit hij veel leerde over de jonge zielen door alle eeuwen heen, maar geloof bleef de leidende component. Zo citeerde Hans van een boek uit de middeleeuwen: "Het geluk der Goddelozen is Schijn".

In de 18de eeuw was Hieronymus van Alphen de belangrijkste schrijver van kinderboeken, maar tevens ook de dichter van Evangelische gezangen. Pas in de 19de eeuw bracht Jules Verne het gehalte der kinderboeken op een meer realistisch niveau. Een leerzame avond, die Hans Visser uitstekend verzorgde!

Fran Gerber en Herman Suttorp

CALGARY

Last December we had the pleasure of publishing an interview by Mary Eggermont-Molenaar with the Resistance fighter Hein Roessingh. His wife Fennie also had a story to tell Mary, and here it is.

Uit en over Hella Haasses *Heren van de Thee*

en een interview met Fennie Roessingh-Kerkhoven, dochter van Emile, een van de Heren.

Door Mary Eggermont-Molenaar

In de zomer van 1883 deelt Rudolf Kerkhoven zijn zoontjes Ru en Edu mee dat "mama de ooievaar heeft besteld." Voordat deze echter landt heeft Rudolf Kerkhoven nog ander nieuws te melden ditmaal aan zijn familie in Nederland: "...deuren, ramen, kasten, alles rammelde. Ook Jenny (zijn vrouw) en de kinderen ontwaakten. Toen viel er een slag die alle vorige in hevigheid overtrof..." Achteraf bleek dat de uitbarsting van de Krakatau te zijn.

Begin oktober 1883 was het zover. Geholpen door een accoucheuse met tot aan de ellebogen met slaolie ingevette onderarmen brengt Jenny Kerkhoven-Roosegaarde Bisschop haar derde zoon, Emile, ter wereld. Een dapper mannetje dat bijvoorbeeld, wanneer hij ongeveer vijf jaar oud is, zijn hondje van een schorpioenaanval redt. Daarom verbaast het zijn vader, dat hij zo bang is van onweer. Misschien heeft het lawaai van de Krakatau hem, toen nog in de moederschoot, voor zijn verdere leven bang gemaakt.

Na de middelbare school gaat Emile studeren in Zürich en geheel in lijn met de familietraditie schrijft hij ook brieven; brieven waarop Haasse haar *Heren van de Thee* baseerde. Op 14 augustus 1907 laat hij zijn broer Edu in Nederland weten dat hun moeder is gestorven, zelfmoord heeft gepleegd: "Zij had geen leven meer... Maar welk een verlies het voor ons is kunnen wij nog nauwelijks beseffen. Want Moeder was hier de spil waar alles om draaide... Ik kan niet nalaten om mijn bewondering uit te spreken voor de gelatenheid," schrijft Emile in dezelfde brief, "waarmee Vader gedurende jaren alles van Moeder verdroeg..." Emile maakte zijn studie in Zürich af en vestigde zich op zijn vaders theeplantage, Gamboeng.

Haasse kreeg vorig jaar voor haar *Heren van de Thee* de Publieksprijs der Nederlandse Letteren uitgereikt.

Een van de vier kinderen van Emile Kerkhoven, **Fennie Roessingh-Kerkhoven**, woont in Calgary en sprak met me over haar ouders en over Gamboeng.

"Mijn vader trouwde met Fennie van Dijk, mijn moeder. Zij werd in Soekaboemi geboren. Zij kregen vier kinderen waarvan ik de oudste ben. Ik werd in Bandoeng geboren. In 1933 gingen we weg uit Indië. Mijn ouders settleden ons in Bloemendaal. Ik ben toen naar de derde HBS, het Kennemerlyceum in Overveen, gegaan; mijn oudste broer ging daar naar de eerste en de andere naar de lagere school. In 1937 leerde ik Hein kennen." (zie CAANS Newsletter December 1993). "Net als Hein ging ik ook geologie studeren, bij professor Escher. Die had in Zürich met mijn vader gestudeerd.

CALGARY

"Mijn vader Emile? De Kerkhovens waren egocentrische figuren. Wat kan je daaraan doen. Zijn broer wilde Marie (Roosegaarde Bisschop) niet terug. Hij is later met een meisje uit Batavia getrouwd en Marie trouwde met een Udo de Haes. Mijn grootmoeder, Jenny, kreeg steeds meer kinderen; ze vond het vreselijk maar ze was erg goed voor ze. Ze wilde emanciperen, smeekte mijn grootvader om in Europa te kunnen blijven, wilde van alles, maar hij zei: 'Nee.'"

Ik laat Fennie de brief van haar vader, over de dood van zijn moeder, lezen. "Hij voelde voor zijn moeder. Veel later heb ik hem horen zeggen: 'Ach mijn arme arme moeder' en mijn vader zei: 'Nee'. In de tijd dat hij die brief schreef was hij nog tien jaar afhankelijk van zijn vader ... Over de zelfmoord werd nooit gesproken. De familie hield van decorum. Mijn vader zag zijn moeder als ziek ... hij was enorm precies, stelde vaste regels. Mijn ouders gingen ieder hun eigen gang, ze waren wel partners, maar hij verwachtte dat mijn moeder een goeie gastvrouw was. Daar had hij haar op uitgezocht. Ze kon goed koken en ze leerde het personeel goed koken. Ze deed veel aan tenissen, zwemmen, en paardrijden en tijdens de thee- en de koffieuurtjes zat ze altijd te borduren. Er moest precies op tijd gegeten worden, de hele theeonderneming liep op de minuut. De head-djongos sloeg tweemaal op de gong en binnen een minuut was iedereen verondersteld aan tafel te zitten. Wij mochten niet hard lachen, niet hard joelen. De inlanders moesten hurken als wij voorbijkwamen. Strootjes roken was niet netjes. Een keer sloeg vader met een stok het strootje uit de mond van een vreemde inlander die niet hurkte. Het hele leven, iedere dag, was hetzelfde. Hij was dol op de natuur, een goeie bioloog.

"Later in Nederland wilde mijn moeder deelnemen aan de Kunstreizen die mevrouw 's Jacob uit Den Haag organiseerde. Mijn vader liet haar pas gaan toen ze 76 jaar was; de eerste keer ging hij mee, was er verbaasd over dat het zo mooi was in Rome, maar zat vanwege zijn ouderdom, hij was toen al tachtig, voor het merendeel op zijn hotelkamer. Moeder kon gaan shoppen of op familiebezoek gaan maar thuis was ze om te koken. Een keer is ze naar een hockeyreünie gegaan. Ze heeft toen in Den Haag gelogeed. Dat was OK, maar dat was maar eens in de twintig jaar. Ma sleepte mij ook naar het hockeyveld. Ik vond het verdomd koud, kon tennissen, had dus wel oog voor de bal. Mijn moeder mocht niet volunteren: 'Jij gaat niet langs de deuren geld ophalen. Ik geef wel aan wat ik goed vind,' zei mijn vader. Via Dr. de Graaf gaf hij aan het blindenfonds voor Indonesië, aan de Simavi."

Tijdens verlof in 1929 kocht Emile Kerkhoven jachtgrond, het Wekeromse Zand, in Gelderland, in de buurt van Lunteren. Hij liet daar in 1936 een huis op bouwen en daarin brachten de Kerkhovens en nog twee andere families na 1943 de oorlog door. Na de slag om Arnhem werden 110 Engelse piloten, die in de buurt bij boeren ondergedoken gezeten hadden, op hun terrein verzameld om vervolgens door een gids over de Rijn gesmokkeld te worden.

Fennie: "Niemand wist waar die piloten op ons goed zaten. Ik dacht dat ze waarschijnlijk in de buurt van de vijvers zouden zitten. Ging daar zoeken en kreeg daar een geweerloop in mijn gezicht gedrukt; 'Wachtwoord,' zei iemand. Dat wist ik niet. Maar iemand herkende me en daarna namen de gids en zijn zoon de groep mee. Boeree heeft erover geschreven in *De Kroniek van Ede*. Mijn zusje Els hielp ze over de hoofdwegen, maar er was er een bij met een gebroken enkel die de hele groep ophield. De gids wilde een kortere weg nemen en toen stuitte ze op een Duitse batterij. Er werd geschoten. Mijn broer Emile werd daarbij in zijn buik geraakt en vijf

dagen later is hij gestorven. In het Duitse militaire ziekenhuis heeft hij altijd volgehouden dat hij Engelsman was. De gids, zijn zoon en een Hollandse Canadees zijn in Velp, in 1944, gefusilleerd. Negentig anderen zijn toen naar een kamp in Duitsland gebracht."

Fennie leende me later *De Kroniek van Ede* (Th.A. Boeree, Gijsbers en Van Loon, Arnhem, 1983) uit. Onder de kop 'De Mislukte Crossing van 17-18 november 1944' (bl. 177-196) staat de hele gebeurtenis uitgebreid beschreven.

Fennie: "Na de oorlog zei vader: 'Wat moet ik nu doen, nou mijn oudste zoon dood is?' Mijn jongste broer zat in dienst en wilde de plantage niet overnemen. Vader is toch gegaan en heeft de zaak weer opgebouwd. Gamboeng was helemaal afgebrand door Soekarnomensen. In 1948 liep de pacht af en vanaf die tijd moest die ieder jaar vernieuwd worden. In 1950 moest vader kiezen, Indonesiër worden of de plantage verkopen. Na een jaar nadenken heeft hij Gamboeng voor 20.000 Roepia aan een Chinees verkocht."

CALGARY

From their April 1994 Newsletter we note that in autumn 1994, the Hofstra Museum will mount an exhibition of Jan Luyken's drawings depicting 17th-century Dutch craftsmen, artisans, and tradesmen performing diverse occupational roles. Converted to prints for the 1694 publication of "het Menselyk Bedryf", Luyken's drawings offer rich slices of daily life at the end of Holland's "Golden Age". The Amsterdam Historical Museum is generously lending the drawings for the exhibition "The Butcher, the Baker, the Candlestick-maker". The period from mid-September through the end of October 1994 will be the first time that the entire series of these drawings has been exhibited in North America.

Moreover, on October 19, 1994, there will be an interdisciplinary symposium for art historians and cultural historians to explore the connections between 17-century Dutch art and the social worlds experienced by those living in the Netherlands during the "Golden Age" and by the Dutch colonists living in the cities and towns of New Netherland. For further information please contact:

Professor Donna R. Barnes
Dutch Symposium Coordinator
124 Hofstra University, Mason Hall
Hempstead, NY 11550-90
tel.: 516-463-5672

The Newsletter also reports on a course on Seventeenth-Century Dutch Culture for Art Historians, held in Amsterdam last January and February.

Johan Snapper reviews Theo Hermans and Renier Salverda, eds.: *From revolt to riches, culture and history of the Low Countries 1500-1700*, "a potpourri of information of uneven quality" whose contents none the less "contribute towards a much clearer picture of these remarkable two centuries of the Lowlands." Such volumes tend not to get reviewed, nor bought by libraries, and this is a pity.

Other books are noted:

Frank Ligvoet and Marcel van Nieuwenborgh, eds.: *Die niederländische und die flämische Literatur der Gegenwart*, an anthology of pieces by about 120 writers and poets, plus a bibliography of translations of their works, produced for the Frankfurt book fair.

Three histories of the Dutch language, namely Marijke van der Wal and Cor van Bree: *Geschiedenis van het Nederlands* (Spektrum, 494p.); Jan W. de Vries, Roland Willemyns, and Peter Burger: *Het verhaal van een taal: Negen Eeuwen Nederlands* (Prometheus; "a very attractive book indeed"), and Herman Vekeman and Andreas Ecke: *Geschichte der niederländischen Sprache* (Peter Lang; expensive).

A series of manuals for teaching Dutch as a second language, *Plus + Nederlands*, published by Uitgeverij Auctor, Emmalaan 1, 7315 AK Apeldoorn, phone 055 21 89 59, fax 055 21 71 64.

Encyclopedia of the North American Colonies, "the first of its kind to give true scholarly attention to the history of New Netherland," takes the modern historical approach by drawing on a wide range of disciplines. ISBN 0684-192-691, order code: FC2526, US \$300 if purchased by Sept. 30, 1994, US \$320 thereafter. Order from Charles Scribner's Sons, MacMillan Distribution Center, 100 Front Street, Box 500, Riverside, NH 06075-7500, phone 800-257-5755, fax 800-562-1272.

The Newsletter concludes with a tribute by William Shetter to the late Eke Talsma, who for years was the head of the Dutch Ministry of Education's Foreign Relations Department, "one of the last bureaucrats with a human heart."

THE JOURNAL REVIEWED

Our Spring 1993 special issue rated the following review by *Ons Erfdeel* (3, 1994). We should recall that it was Gus Dierick, not us, who collaborated with Bob Siebelhoff on this issue, but we thank *Ons Erfdeel* just the same.

Het buitenland en wij

Het lentenummer van *Canadian Journal of Netherlandic Studies* (ISSN 0225-0500) heeft als eigen titel: *From Renaissance to Revolution - The Culture of the Low Countries 1400-1800*. Het werd samengesteld door Basil D. Kingstone en Robert Siebelhoff, respectievelijk University of Windsor en University of Toronto.

Het gaat om een zeer verscheiden reeks onderwerpen, bezorgd door inzenders uit drie continenten en zes landen. Niet zonder trots verklaren de samenstellers: „These are signs that our Journal is becoming known far and wide, and that the culture of the Low Countries has numerous adepts, and continues to fascinate.” Dat ze niet overdrijven, blijkt onomstotelijk uit de inhoudstafel. Er zijn vijf bijdragen over de 15de en 16de eeuw, zeven over de 17de eeuw en drie over de 18de; de artikelen hebben zowel de plastische kunsten en muziek als literatuur en economie tot onderwerp. De plaats ontbreekt om de hele inhoud te vermelden, maar ik noem als voorbeelden de bijdrage van Steve van der Weele over Erasmus' *Lof der Zotheid*, het stuk waarin Peter Ford het begrip „Gouden Eeuw” voor het Noorden en „Ongelukseeuw” voor het Zuiden in een economisch perspectief plaatst, het verrassende „Wine from Nature's Deep Freeze” van Philip Cooke (wat flessen wijn ons leren nadat ze twee en een halve eeuw op de zeebodem hebben gelegen) en de interessante gegevens over Nederlands demografie 1500-1990, van de hand van Robert Siebelhoff. Kunnen ook de Zuidelijke Nederlanden in een volgende aflevering eens aan bod komen?

FROM THE JOURNALS

DUTCH CROSSING

No. 49 (summer 1993) contains two translations. Tanis Guest gives us "Sir Lancelot and the Hart with the White Foot," one of the stories in the Lancelot manuscript in the Royal Library, The Hague, (those following along in the medieval Dutch will notice that p. 62 is the same as p. 52, an understandable substitution since the first line is the same in both cases). Anna Simoni translates Daniel Heinsius' poem on the Siege of Ostend (1604).

Perhaps the inclusion of this poem on a political topic is symbolic, for more articles in this issue are about politics than literature. It opens with a study by Marleen Brans (Ghent) on the "legal and institutional techniques" used to resolve the language conflict in Brussels. That city was not French-speaking in the middle ages, and only marginally so in the Burgundian and Hapsburg eras; what frenchified it was the creation of Belgium in 1830. Over the years the Brussels Flemings gained some language rights, but it took vigorous demonstrations in 1961-63 to make this bilingualism real and to regulate the frenchification of the suburban communities. A further deadlock was resolved only in 1988 by division of powers and the Belgian experience of government by coalition. However, change will continue to occur.

Kas Deprez takes up the story. There will be further political changes but linguistic ones also. Flemish has no sooner become at least equal to French than it feels threatened by English. The Dutch, who do not define their nationality by language, do not feel Dutch is threatened; they know they publish and read good literature and good newspapers. They welcome a more united Europe as a polyglot place; the Flemish see it as a threat. They see themselves, not as contributing a variety of Dutch, but as preserving the pure language. Oddly, Flanders subsidizes and promotes culture far less than the Netherlands.

J. M. and H. Trouille (Bradford and Wolverhampton respectively) look at the position of Flemish in another minority situation, in adjoining northern France. Of all the formerly Flemish-speaking region only the Westhoek, a rural area on the border, has kept Flemish, and even there it is archaic and has a large admixture of French vocabulary and syntax. In two generations, moreover, its use has nearly died out. However, it is beginning to be taught in local schools, a good sign for the future of this crossroads of cultures.

Anne-Marie Musschoot (Ghent) traces a similar history in literature. When Belgium was founded, it was assumed Flemish would die out; instead, the Flemish movement grew. The paradox of it is that those Flemings who wrote in French produced work of purely local inspiration, creating an image of the Flemish character as realistic and sensual yet mystical, while the Flemish-language writers have turned to Dutch literature and produced their own tradition, which is fully European.

Two articles do not fit into this language-political theme. The first is political. L.M. van Rooijen (Rotterdam) traces the history of parks in Dutch cities. Many towns created green spaces in the seventeenth century, then they began again in the nineteenth. First the parks were for the well to do, then came garden cities for workers, then large parks on the edge of town, created during the Depression as public works projects. Today, of course, greenery is appreciated for its ecological as well as social value. The other article is literary. Sung-Hyuan Jang (UCLA) traces the conflict between objective and subjective time in Couperus' novel *Van oude mensen, de dingen die voorbijgaan* (1906). Ottilie and Talema, the two main characters, are subjectively trapped at the moment when, being lovers, they murdered her husband - sixty years ago. Objectively, they are now in their nineties and death is

inexorably approaching. This tension is the novel's mainspring. The similarities between family members of different generations and the leitmotifs used to describe them, represent this same standing still, or circling, of time.

There are, however, writers in whom politics and literature come together; P.C. Hooft was one. Lesley Gilbert (London) traces his ideas through his tragedies *Geraerdt van Velsen* and *Baeto* and his study of Henri IV of France, to his *Nederlandsche Historiën*. Hooft sets out the qualities of the ideal ruler: tolerance and respect for the individual, but he believes that once the ruler has been chosen, at the foundation of the state, his dynasty is there for good. Only a small elite besides him - read: the regents and the States General - have any say in government. The Dutch revolt was justified, not because they wanted a republic, but because Philip II forfeited his legitimate position by his oppressive moves to become a strong monarch. Hooft is against strong monarchy, republicanism and civil war. A great writer, not a deep political thinker.

Reviewed are:

- ▶ Johannes Menne Postma: *The Dutch in the Atlantic slave trade 1600-1815*, Cambridge UP, 1990. It "deserves to be recognized as the standard work on its subject. Indeed, it should be read by anyone interested in the growth of the Atlantic economy during the seventeenth and eighteenth centuries."
- ▶ The first of what will be a series of six volumes ed. H.W. Lintsen and others: *Geschiedenis van de techniek in Nederland: de wording van een moderne samenleving 1800-1890*. The series will contain thirty case studies, plus analysis; the first covers agriculture (flour, butter, margarine, beer, sugar); the relations between technology, government and society are explored. It is interesting that the Dutch food processing industry, including such giants as Unilever, were built not on inventions but on imported and adapted technology.
- ▶ Henk van Nierop: *The nobility of Holland: from knights to regents 1500-1650* (1984), tr. Maarten Ultee, Cambridge UP, 1993. The Dutch republic was supposedly middle-class, but this book shows that the Holland nobility - a class of modest landowners - adapted to changing conditions and prospered. However, the reviewer finds the picture too optimistic. The nobles married only among themselves, so their numbers declined, and they gave up political power early in the period discussed, to the urban aristocracy called the regents. None the less this is "an excellent book, a model of careful research."

SEPTENTRION

Le numéro 3 (septembre) de 1993 s'ouvre avec un extrait de *Mystiek Lichaam* de Frans Kellendonk (1951-90), roman qui va paraître en version française chez Gallimard. Kellendonk étaient un incroyant qui se préoccupait de la foi; ses oeuvres, mi-fiction mi-essais, parlent aussi de "la maladie, la mort, le rapport de l'homme à la Création (et en premier lieu à la femme) et à Dieu, l'amour (et notamment l'amour vénal)." L'extrait met en scène un prostitué à New York qui meurt du sida; ce fut le sort de Kellendonk lui-même. Le lecteur qui cherche un contraste à cette scène peut lire ici quelques poèmes de Gezelle, assortis de traductions. Ou bien il peut faire la connaissance de l'acteur Josse de Pauw qui, au cours d'une carrière très variée, a écrit lui-même deux pièces, *Ward Comblez he do the life in different voices* (1989) et *Het kind van de smid* (1990). Chacune consiste, non de dialogues mais d'une suite de récits présentés sans jeu de scène, mais chacune crée "un authentique moment théâtral."

On essaie, bien sûr, d'exporter la littérature néerlandophone vers le reste de l'Europe. Mais Rudi Wester,

directrice adjointe du *Nederlands literair productie - en vertalingenfonds*, nous apprend que ces tentatives connaissent un succès inégal. L'Allemagne montre un grand intérêt par suite de la Foire aux livres de Francfort, diverses traductions devaient paraître pour la manifestation "Les Belles Étrangères" en décembre 93, mais l'Angleterre reste indifférente. C'est que les éditeurs londoniens sont incapables de comprendre l'importance de telle oeuvre dans son contexte néerlandophone ou d'apprécier ses qualités stylistiques; seul le contenu peut leur dire quelque chose. Mme Wester ajoute que le nombre de bons traducteurs du néerlandais vers l'anglais est remarquablement faible. Il faut de toute évidence en former au plus vite.

Dans un autre article, nous découvrons la vie et l'oeuvre de Godefroid Wendelin (1580-1667), savant flamand polyvalent: astronome, juriste et prêtre, qui découvrit notamment la troisième loi de Kepler dix ans avant lui (c'est celle qui inspira à Newton la théorie de la gravitation). Dans un autre encore, il est question de Hans Truijen, peintre limbourgeois à l'âme enfantine, qui laisse agir son instinct et qui produit des tableaux de paradis hauts en couleur dont la simplicité rappelle le style Cobra.

Il nous reste à parler de trois articles sur la vie sociale. D'abord il est question du Bijlmermeer, ce quartier de tours d'habitation et d'espaces verts au sud-est d'Amsterdam, conçu dans le plus pur style Le Corbusier et si mal accueilli qu'on a dû en démolir une partie. Mais un auteur qui l'habite le défend vigoureusement: c'est le seul endroit à Amsterdam, prétend-il, où toutes les ethnies qui constituent désormais les Pays-Bas vivent en bonne intelligence. Le deuxième article traite des problèmes de Bruxelles. Capitale à la fois de la Flandre, de la Belgique et ... de l'Europe, cette ville a une administration complexe et inefficace, qui a laissé démolir d'énormes quartiers pour des chemins de fer, des autoroutes, des immeubles d'affaires, et maintenant pour le "Kremlin de l'eurocratie". Mais elle reste insaisissable, imprévisible et fascinante. Le troisième article passe en revue la politique néerlandaise vis-à-vis les immigrants, dont on a reconnu peu à peu les besoins: éducation et intégration, mais aussi la sauvegarde de leurs propres cultures.

Le No. 4 (décembre) de 1993 porte en tête du sommaire le nom d'un grand écrivain de littérature enfantine, Willem Wilmink. Ses poèmes abordent tous les sujets tabou et évitent le style sucré et anodin qu'on croit convenir aux petits. Les poèmes de lui qu'on donne ici sont traduits par Liliane Wouters, qui signe beaucoup des traductions qui paraissent dans *Septentrion*; on lui consacre un petit hommage et on publie des versions de sa plume de poèmes par Paul Snoek et Judith Herzberg. Suit un article sur Eric de Kuyper, cinéaste et auteur d'une autobiographie en plusieurs volumes. L'extrait de son *De hoed van tante Jeannot* nous montre un garçon féru de ballet; il rêve de devenir danseur, mais il sait que sa famille ne comprendrait rien à ce désir.

Toujours dans les arts, on nous présente l'architecte anversoïse Bob van Reeth, dont les ouvrages sont marqués au coin d'un sens de l'humour et du jeu, d'imagination en somme, et refusent toute formule. On retrace aussi l'histoire du cabaret néerlandais. Les grands classiques: Wim Kan, Wim Sonneveld, Toon Hermans, combinaient critique sociale et manipulation ludique du langage; Freek de Jonge prend leur relève. Une nouvelle génération fait revivre le cabaret, mais en voulant plutôt amuser que critiquer.

Côté politique et société, nous notons deux articles. L'une traite de la situation de la presse néerlandaise aux années 90: les abonnements se maintiennent, mais les revenus de la publicité baissent; pour survivre, les journaux (surtout régionaux) proposent aux écoles des cours basés sur la lecture des journaux. La réforme de l'État belge, désormais fédéral, fait l'objet de l'autre article. Cette réforme est loin d'être achevée. Désormais chaque région va élire son propre parlement (qui ne consistera donc plus des députés fédéraux élus dans la région), et divers autres changements ont été faits. Le gouvernement fédéral n'aura que quinze ministres (excellent ...), et quiconque en devient un cesse d'être député. Mais il reste d'autres problèmes: par exemple, les francophones veulent agrandir la région bruxelloise, les Flamands veulent la diminuer. A suivre.

Et pour finir, un article sur les rapports cordiaux que l'historien Johan Huizinga a eus avec la France. Citons son opinion de cette nation: "Ils sont vraiment civilisés. Ils sont nonchalants, répondent tardivement aux lettres ou n'y répondent pas, oublient des rendez-vous etc., mais ils font quand même des choses."

Le No. 1 de 1994 offre un format considérablement remanié. Le dos est noir, le grand S ne figure plus sur la couverture. Le texte n'est plus justifié, ni disposé en deux colonnes - au contraire, il occupe la page en largeur et en hauteur (mais l'interligne est plus grande). Le titre courant est en rose et, couché sur le côté, descend le long des deux marges. Toutes ces modifications nous plaisent, sauf l'usage de barres roses entre chaque ligne des titres en tête des articles.

Le numéro débute avec une discussion de Piet Mondriaan. Son évolution, de l'école de La Haye via le cubisme jusqu'aux toiles sévères de lignes noires découpant des rectangles de couleurs, s'explique par ses idées théosophiques: le physique nous mène au spirituel. Il a donc chassé tout sujet réel et même supprimé tout ce qui peut évoquer l'espace.

Toujours dans les beaux-arts, on nous présente un des nombreux interprètes de musique ancienne dont la Flandre peut se vanter, à savoir Jos van Immerseel, virtuose du clavecin qui dit qu'on "doit respecter la partition en ce sens qu'il faut prendre au sérieux sa valeur originelle et documentative le plus juste" - et non la prendre à la lettre. Aux Pays-Bas, la danse moderne, ayant pour ainsi dire atteint l'âge adulte vers 1980, peut en remonter aux États-Unis, car "ici, les danseurs modernes restent toujours des acteurs" au lieu de se contenter de maîtriser des techniques. Des nombreuses troupes qu'on trouve aujourd'hui dans ce pays, nombreuses sont celle dont le style rappelle le théâtre et l'art narratif.

Pour ce qui est de la littérature, nous apprenons (si nous ne le savions pas encore...) que le genre du récit de voyages fleurit actuellement aux Pays-Bas. On nous fait faire un rapide survol de l'afrikaans depuis ses origines jusqu'à l'avenir, dans une république polyglotte, de cet idiome qui a donné naissance à tant de bons auteurs contemporains. De retour en Europe, nous faisons la connaissance de la poésie d'Eva Gerlach aux thèmes angoissants, douleur retenue, morts, difficulté d'établir des rapports avec autrui, de ressaisir le passé, de lui donner forme. En Flandre, Paul de Wispelaere, disciple de Roland Barthes, combine sa recherche formelle avec sa prédilection pour le document personnel, créant ainsi des ouvrages où disparaît la distinction entre roman, essai et journal.

Pour finir, nous quittons la terre tout à fait. Les Pays-Bas et la Belgique jouent dans l'exploration de l'espace un rôle plus important que leurs dimensions et leur population ne le laisseraient prévoir, notamment pour ce qui est de l'observation de la terre. La Belgique a même "son" astronaute, le Flamand Dirk Frimont.

TRANSLATIONS FROM GEZELLE AND GOSSAERT

Cornelia Fuykschot, author of *Hunger in Holland*, of Gananoque has kindly sent us these translations she has done, which we take pleasure in publishing.

GEBED

Guido Gezelle

Gij bad op enen berg alleen
en Jesu ik en vind er geen
waar 'k hoog genoeg kan klimmen
om U alleen te vinden
de wereld wil mij achterna
alwaar ik ga of sta
of waar ik henenga
en arm als ik en is er geen
geeneen
die nod hebbe en niet klagen kan
die pijn en niet gewagen kan
hoe zeer het doet.
Ach, leer mij, arme dwaas,
hoe dat ik bidden moet.

EIS DAIMONA

Geerten Gossaert

Laat nu, in angst en pijn,
Meester, mij niet alléén . . .
Wien heb ik buiten U?
Immers, niet één.

't Liefste dat Jeugd gewon
Naamt Ge mij, liefde en eer.
'k Zweeg. Dat de Dienaar niet
Twist' met den Heer!

Vordert Gij alles nu?
'k Zwijg. Want ook dit is recht.
Zijt Gij de Meester niet?
En ik de Knecht?

Maar blijf bij mij, blijf bij mij,
Blijf bij mij, o mijn God!
Maak niet Uw woord te schand,
Maak niet Uw trouw ten spot!

Hoort . . . om mijne eenzaamheid
Hoont U 't gemeen . . .
Laat mij, in angst en pijn,
Meester, niet gansch alléén!

PRAYER

You prayed up on a hill, alone
But, Jesus, I can find me none
Where I can climb so high
that I can feel Thee nigh.
The world is always after me
Wherever I go or be
Or anywhere I flee
And poor like me there is no one,
Not one,
Who hungers, and can not complain,
Who suffers, and can not explain
How great the pain.
O, teach me, helpless fool
How I may pray again.

DE PROFUNDIS

Leave, in my fear and pain,
Dear Lord, me not alone.
Who is there beside Thee?
Thou knowst it: none.

Youth's sweetest gains on earth
Thou didst take: honour, love . . .
Silence! Let not the slave
His Lord reprove.

Thou requirest everything?
Silence! This too is right.
Art not thou overlord
I just thy knight?

But stay with me, stay with me,
Stay with me, O my Lord!
Let no one scoff Thy power
Let no one mock Thy word!

Thy arbitrariness
I must condone.
But, in my fear and pain,
Lord, leave me not alone!

DE MOEDER

Geerten Gossaert

Hij sprak en zeide,
In't zaël zich wendend:
Vaarwel, o moeder,
Nooit keer ik weêr ...
En door de lanen
Zag zij hem gaan en
Sprak geen vervloeking maar weende zeer.

Sprak geen vervloeking ...
Doch, bijna blijde,
Beval den maagden:
Laat immermeer
De zetel staan,
En de lampen aan,
En de poort geopend, de slotbrug neer.

Maar toen, na jaren,
Melaats, een zwerver
Ter poorte klaagde:
"Uw zóon keert weer,"
Zag zij hem aan en
Vond gene tranen,
Voor zoveel vréugde - geen tranen meer.

THE VAGRANT

He spoke and said, turned in the saddle
"Farewell, O Mother, for evermore!"
and down the laneway she saw him go and
she did not curse him, but wept so sore...

She did not curse him, but almost blithely
ordered her maidens: "Unbolt the door
and light the candles and set the table,
lay fire in the hall and festoon the floor!"

And when, years later, a leprous vagrant
complained: "Your son returns to your door"
she looked at him and could find no tears,
for joy so great no tears - no more.

A LIBERATION POEM

Lini R. Grol has kindly sent us a poem about the Liberation, and this fiftieth anniversary season seems the right time to publish it.

WAR II and The LIBERATION of HOLLAND

When the nights
were dark and lonely
and filled with fearful sounds
The silence deepened in the homes
where no fathers were around.

When every footstep
in the night...
startled our women in fear...
Hard steps that came so close
told them of death being near...

When mistrust grew
and bitter words
chilled every heart and room
when lowliness and lawlessness
filled all hearts with gloom...

When starvation hovered
in every home
and no heart had left a song,
we cried and prayed:
God let freedom come
and send us our sons along...

OH THE SUN SHONE BRIGHT
THAT GLORIOUS DAY
ONE DAY IN EARLY SPRING...
WHEN FINALLY OUR LIBERATORS CAME
AND MADE ALL HOLLAND SING...

**CANADIAN ASSOCIATION FOR THE ADVANCEMENT OF
NETHERLANDIC STUDIES
(CAANS)**

1994 SUBSCRIPTION FORM

Members of CAANS can pay for two things at once: ten dollars for the **Canadian Journal of Netherlandic Studies** and ten dollars for their membership fee, which includes the **Newsletter** and which is a charitable donation. Students and seniors pay five dollars for membership, for a total of fifteen dollars. Local chapters may assess an additional fee. If you are joining a local chapter, you can mail this form with your cheque or money order to that chapter along with their local fee. Chapters and contacts are listed on page 2 under "Officers". If you are not joining a local chapter please mail your cheque or money order to Mr. J. Herman van Wermeskerken, Treasurer, CAANS, 5291-4A Ave., Delta, BC V4M 1H4.

We hope that you like the new look of the **CAANS Newsletter** and find its contents informative. If you have any comments, suggestions or contributions, please send them to Basil Kingstone, Editor, at Dept. of French, University of Windsor, Windsor, ON N9B 3P4.

Name: _____

Mailing Address: _____

Telephone: _____ (home)
_____ (work)

- This is a membership renewal for 1994
- This is a new membership

**ASSOCIATION CANADIENNE POUR L'AVANCEMENT
DES ÉTUDES NÉERLANDAISES
(ACAEN)
BULLETIN D'ADHÉSION 1994**

Les membres de l'ACAEN peuvent payer deux choses à la fois: dix dollars pour s'abonner à la **Revue canadienne d'études néerlandaises**, et dix dollars comme cotisation, qui inclut le **Bulletin** et qui compte comme donation charitable. Les étudiant(e)s et les personnes du troisième âge paient cinq dollars pour la cotisation, donc quinze dollars en total. La liste des personnes à contacter pour les sections locales également, se trouve à la page 2 sous la rubrique "Membres du Bureau". Si vous devenez membre d'une section locale également, vous pouvez lui envoyer les deux cotisations à la fois. Sinon, vous payerez M.J. Herman van Wermeskerken, Trésorier de l'ACAEN, 5291 - 4A Ave., Delta, BC V4M 1H4.

Nous espérons que le nouveau format du **Bulletin de l'ACAEN** vous plaît et que son contenu vous semble informatif. Le Rédacteur, Basil Kingstone, accueillera volontiers tout commentaire, toute suggestion et toute nouvelle
(Département d'études françaises, Université de Windsor, Windsor, ON N9B 3P4).

Nom: _____

Adresse pour correspondance: _____

Téléphone: _____ (domicile)
_____ (travail)

- Je désire renouveler mon adhésion pour 1994.
- Je ne suis pas membre à présent.